

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 11

Poslovni broj: P-1268/2023

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Mariji Krajnović, u pravnoj stvari tužitelja Druga fundacija SPV d.o.o., Zagreb, Lonjička ulica 2A, OIB: 25132169807, kojeg zastupa kojeg zastupa Goran Devrnja, odvjetnik iz Zagreba, protiv tuženika Addiko Bank d.d., Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB: 14036333877, kojeg zastupa Zlatko Knezović, odvjetnik u odvjetničkom društvu Knezović & Partneri j.t.d., Zagreb, Radnička cesta 54, radi isplate, nakon javne glavne rasprave zaključene 28. rujna 2026. u prisutnosti punomoćnika stranak, na ročištu za objavu presude dana 28. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku tuženika Addiko Bank d.d., Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB: 14036333877 platiti tužitelju SPV d.o.o., Zagreb, Lonjička ulica 2A, OIB: 25132169807 iznos od 4.926,21 EUR sa zateznim kamatama koje teku od 12. lipnja 2023. do isplate po stopi koja se za razdoblje do 29. prosinca 2023. određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

II. Odbija se tužbeni zahtjev u dijelu kojim tužitelj zahtijeva isplatu iznosa od 20.507,26 EUR sa zateznim kamatama tekućim na iznos:

10,93	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
20,96	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
25,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate

13,00	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
15,39	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
10,58	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
26,62	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
22,94	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
44,72	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
40,58	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
48,63	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
118,31	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
103,96	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
147,79	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
132,65	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
108,29	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
159,68	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
222,70	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
176,89	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
194,52	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
174,06	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
177,78	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
264,35	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
272,78	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
345,11	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
307,96	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
267,29	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
257,87	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
254,79	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
273,82	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
290,40	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
292,63	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
281,15	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,90	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
294,20	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
285,28	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
287,63	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
280,94	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
266,70	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
282,10	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
289,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
284,11	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
255,05	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
279,73	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
281,89	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
272,22	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
242,13	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
241,37	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate

248,75	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
260,60	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
277,01	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
268,55	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
274,54	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
281,34	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
265,73	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
274,05	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
271,33	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
262,13	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
259,18	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
260,51	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
270,95	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
279,74	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
277,92	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
285,52	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
290,68	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
287,64	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
288,49	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
3.778,32	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate
4.926,21	EUR	od dana	30.09.2015.	do isplate,

te zateznih kamata koje teku na iznos 4.926,21 EUR od 30. rujna 2015. do 12. lipnja 2023., kao neosnovan.

III. Utvrđuje se da ne postoji tražbina tuženika prema tužitelju, istaknuta prigovorom radi prebijanja, u iznosu od 2.500,56 EUR.

IV. Odbija se u cijelosti zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka, kao neosnovan.

V. Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 2.909,80 EUR, u roku od 15 dana.

VI. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 6.562,50 EUR, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. U tužbi podnesenoj 12. lipnja 2023. godine i u daljnjem tijeku postupka tužitelj navodi da je prednik tuženika je dana 21.01.2005. sklopio s korisnikom kredita, Damirom Recherom, Ugovor o kreditu broj: 216-30/2005, kojim je tuženik korisniku kredita odobrio kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 185.000,00 CHF obračunatom prema srednjem tečaju za devize banke na dan isplate kredita (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu, da je u čl. 3. predmetnog Ugovora o kreditu ugovorena je za korisnika kredita obveza povrata iznosa kredita uz valutnu klauzulu u švicarskom franku (CHF), u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjem tečaju banke za devize na dan dospjeća.

2. Navedene odredbe predmetnog Ugovora o kreditu kojima je određena obveza povrata iznosa kredita uz valutnu klauzulu u švicarskom franku (CHF) su nišetne, a što ima za posljedicu primjenu predmetnog Ugovora o kreditu oslobođenog učinaka povrata iznosa kredita uz navedenu valutnu klauzulu.

3. Navodi nadalje da je Ugovorom o cesiji, Ustupitelj je kao korisnik kredita prenio sve svoje tražbine prema tuženiku koje bi proizlazile iz predmetnog Ugovora o kreditu, na ovdje tužitelja kao Primatelja. Iz Ugovora o cesiji vidljivo je da Ustupitelj s naslova nišetnih odredbi Ugovora o kreditu ima tražbine na povrat preplaćenih iznosa s naslova valute, kamate i svih plaćenih naknada, te slijedom navedenog tužitelj ima pravo zahtijevati povrat preplaćenih iznosa s osnova nišetne odredbe o valutnoj klauzuli kako se dalje navodi.

4. Navodi nadalje da je u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, presudom Visokog Trgovačkog suda broj: PŽ-6632/17 od 14.06.2018., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/12 od 04.07.2013., u dijelu u kojem je presuđeno da je tuženik (među ostalim bankama) u razdoblju od 2004. g. do 31.12.2008. g. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima nišetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/13) i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima. Navedenim sudskim odlukama utvrđeno je kako su banke znale za opisani rizik koji sa sobom nosi švicarski franak kao valuta utočišta, a nisu na adekvatan način, usprkos svijesti o tome da potrošači to ne znaju i da im je zbog toga odredba kojom su glavicu vezali za švicarski franak nerazumljiva, o tome obavijestile potrošače, na način da svaki potrošač dobije i razumljivo upozorenje, kako bi na

temelju toga bio u mogućnosti donijeti informiranu odluku hoće li prihvatiti rizik koji nosi odredba kojom se glavnica veže za valutu švicarski franak ili neće.

Stoga su sudovi ocijenili da u opisanim okolnostima ni jedna od tuženih banaka nije u odnosu na osobe i interese potrošača postupala obzirno, savjesno, moralno ni pošteno te da je u trenutku ugovaranja spornih odredbi kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak došlo do značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Sukladno odredbi čl. 118 Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/2014), odnosno čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/2007, 125/2007, 79/2009, 89/2009, 75/2009, 133/2009, 78/2012, 56/2013), rubricirane presude obvezujuće su i u predmetnom postupku za naslovni sud, u smislu utvrđenja postojanja povrede kolektivnih prava i interesa korisnika potrošačkih kredita od strane ovdje tuženika, odnosno utvrđenja korištenja ništetnih odredbi ugovora o potrošačkim kreditima kojima je ugovorena obveza povrata kredita vezana uz valutnu klauzulu u švicarskom franku.

5. Imajući u vidu sve navedeno tužitelj ističe kako učinak ništetnosti gore navedenih ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli pretpostavlja pravo na povrat preplaćenih iznosa u odnosu na iznose koje bi tuženiku bio dužan platiti da se od početka otplate do dana konverzije ugovora o kreditu u valutu euro za cijelo vrijeme primjenjivala otplata bez valutne klauzule. To nadalje pretpostavlja pravo na povrat preplaćenih iznosa u odnosu na iznose koje bi korisnik kredita bio dužan platiti tuženiku do dana i na sam dan konverzije prema ugovorenom tečaju kune spram švicarskog franka na dan isplate kredita.

6. Tuženik je s korisnikom kredita zaključio Dodatak Ugovoru o kreditu kojim je gore navedeni Ugovor o kreditu konvertirao u valutu euro sukladno ponudi tuženika na koju je isti obavezan temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015).

7. No bitno je reći kako se provedbom navedene konverzije i zaključenje Dodatka korisnik kredita ni na koji način nije odrekao svojih prava i potraživanja temeljem utvrđenja ništetnosti gore navedenih odredbi osnovnog Ugovora o kreditu do dana izvršene konverzije, a niti sklapanje istog predstavlja bilo kakvu konvalidaciju učinaka ništetnosti do dana konverzije, odnosno sklapanja Dodatka. O tome je stav zauzeo i VSRH RH u odluci broj Rev-2868/2018 od 12.02.2019.

8. Smatra da je tuženik tijekom otplate kredita ništetno i nezakonito korisniku kredita primjenom valutne klauzule u švicarskom franku obračunavao kunsku novčanu obvezu primjenjujući enormno povećanje tečaja CHF spram kune, sve do dana provedbe konverzije kredita sklapanjem Dodatka. Korisniku kredita je na dan konverzije od strane tuženika nezakonito više obračunat iznos preostale glavnice u kunama (prema ugovorenom tečaju CHF spram kune na dan konverzije) u odnosu na iznos preostale glavnice prema ugovorenom tečaju CHF spram kune na dan isplate kredita u slučaju kada ne vrijedi valutna klauzula.

9. Tuženik u odgovoru na tužbu i u daljnjem tijeku postupka navodi, da prije svega ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja

10. Prvenstveno tuženik ističe prigovor aktivne legitimacije s obzirom na to da

tužitelj nije sklopio predmetni Ugovor o kreditu, jer e Ugovor o kreditu nesporno je sklopljen s gospodinom Damirom Recherom i sudužnicima. Kako osnovanost tužbenog zahtjeva (među ostalim) ovisi o tome je li gospodin Damir Recher dobio odgovarajuće informacije prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, jedino je navedeni gospodin aktivno legitimiran. Isključivo naprijed navedena osoba može tvrditi da se prilikom sklapanja Ugovora o kreditu nisu vodili odgovarajući pregovori i da je ugovor sklopljen protivno drugim odredbama Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/03).

11. Nadalje, tužitelj ne uživa pravnu zaštitu s osnove ZZP'03 obzirom da tužitelj nije uopće potrošač. Prema definiciji iz ZZP'03 potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja. Druge osobe koje nisu obuhvaćene spomenutom definicijom potrošača nemaju pravo pozivati se na potrošačke propise. Iz navedenog razloga tužitelj nema pravo pozivati se na razloge ništetnosti spornih odredaba Osnovnog ugovora prema ZZP'03 (nepoštene ugovorne odredbe) niti se meritorna odluka o tužbenom zahtjevu može donijeti primjenom potrošačkih pravnih propisa. Prema tome, svako upućivanje tužitelja na članke 81. i 82. ZZP'03 je pravno neosnovano.

12. Osim toga, valja naglašava kako se utvrđenja iz prvostupanske presude u Kolektivnom sporu odnose isključivo na ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju. Budući da iz gornjih obrazloženja jasno proizlazi kako tužitelj nije potrošač, ne može se pozivati na utvrđenja iz presuda donesenih u okviru Kolektivnog spora te se ni u kojem slučaju navedena utvrđenja ne mogu primijeniti u odnosu na tužitelja.

13. Tuženik ističe kako tužitelj nema pravnog interesa za podizanje ove tužbe kao i da nisu nisu ispunjene pretpostavke za podnošenje stupnjevite tužbe, u okviru koje manifestacijskog zahtjeva, u smislu odredbe čl. 186.b Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., 80/2022., dalje u tekstu: ZPP), jer da tužitelj već raspolaže sa svom potrebnom dokumentacijom za određeno postavljanje tužbenog zahtjeva (tužitelj je taj koji je otplaćivao kredit te primao obavijesti banke o promjenama kamatne stope te izmijenjene otplatne planove, a i sva dokumentacija dostavljena mu je ponovno prilikom sklapanja Dodatka Ugovoru o kreditu kojim je provedena konverzija), a i ne radi se o podacima/ispravama koji se mogu smatrati zajedničkim za obje stranke te je sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu prestao postojati građanskopravni odnos koji je zasnovan Ugovorom o kreditu, slijedom čega više ne postoji obveza dostavljanja isprava koje se tiču tog osnovnog ugovora.

14. Nadalje, tuženik smatra da je korisnik kredita u potpunosti ostvario pravnu zaštitu u pogledu navodno ništene valutne klauzule sklapanjem Dodatka Ugovora o kreditu, slijedom čega da tužitelj nema pravni interes za podnošenje predmetne kondemnatorne tužbe. Tuženik navodi da je sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu provedena konverzija kojom je postignuto izjednačavanje korisnika kredita u CHF sa korisnicima kredita u EUR odnosno dovođenje potrošača iz ugovora o kreditu u CHF u pravni položaj potrošača iz ugovora o kreditu u EUR. Time da je konačno i u cijelosti riješena problematika korisnika kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom

u CHF te je korisnik kredita u potpunosti oštećen, tako što je utvrđen iznos kredita koji je stvarno otplaćen primjenom valutne klauzule u CHF te iznos kredita kojeg bi korisnik do tada trebao otplatiti da se je radilo o kreditu s valutnom klauzulom u EUR, uz primjenu kamatne stope koja se je redovno primjenjivala na te kredite te je eventualno utvrđena preplata korisniku kredita vraćena odnosno iskorištena za podmirenje budućih anuiteta, a iznos neotplaćene glavnice je utvrđen u umanjenom iznosu u odnosu na onaj koji bi se dobio primjenom nekadašnje valutne klauzule u CHF.

14. Osim toga, da su eventualno ništetne odredbe Ugovora o kreditu zamijenjene novima sklapanjem Dodatka Ugovora o kreditu, slijedom čega da u ovom postupku više nije moguće zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredaba koje više ne postoje, niti zahtijevati povrat onoga što je plaćeno temeljem tih nepostojećih odredaba.

15. Podredno, tuženik ističe prigovor zastare, budući da je od dana dospelosti svakog pojedinog anuiteta protekao kako trogodišnji zastarni rok iz čl. 226. ZOO-a za povremena potraživanja, tako i petogodišnji zastarni rok od sklapanja Ugovora o kreditu stjecanje bez pravne osnove.

16. Isto tako, tuženik smatra da se tužitelj u ovoj parnici nema pravo pozivati na utvrđenja iz kolektivnog potrošačkog spora. Ovo posljednje iz razloga što u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu nije postojala procesna mogućnost ostvarivanja kolektivnih potrošačkih prava u parnici (Ugovor o kreditu sklopljen je za vrijeme važenja ZZP/03, a zaštita kolektivnih potrošačkih prava omogućena je tek izmjenama ZZP/07 iz 2009., a u ZPP-u tek u 2013.); zato što je potrebno prethodno utvrđenje ništetnosti konkretnih odredaba Ugovora o kreditu, ali kako iste više ne postoje i ima se smatrati kao da nikada niti nisu postojale, to da tužitelj nema pravni interes zahtijevati takvo prejudicijelno utvrđenje; zato što se utvrđenja iz kolektivnog potrošačkog spora odnose samo na ugovore o kreditu sklopljene u utvrđenom razdoblju s valutnom klauzulom u CHF, a između konkretnih stranaka takvog ugovora o kreditu više nema, budući da je isti u konverziji zamijenjen novim ugovorom s valutnom klauzulom u EUR; zato jer je u kolektivnom potrošačkom sporu pružena tek apstraktna pravna zaštita, a tek je u pojedinačnoj parnici koju bi pokrenuo potrošač potrebno utvrditi mogu li se ta pravna stajališta primijeniti i na konkretni ugovorni odnos.

17. Osim toga, tuženik smatra da konkretna valutna klauzula, koja je sadržana u odredbama čl. 2. i 4. Ugovora o kreditu, nije ništetna, zato jer je ugovaranje valutne klauzule bilo zakonom izričito dopušteno te jer se ista uopće ne može podvrgnuti testu poštenosti, budući da predstavlja predmet ugovora te jer je ista jasna, lako uočljiva i razumljiva, što znači da nije nepoštena. U odnosu na kriterij razumljivosti tuženik ističe da je njegov djelatnik korisniku kredita pojasnio što znači valutna klauzula i koje rizike nosi sklapanje ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, a i smatra da su takvi rizici prosječnom hrvatskom potrošaču bili općenito poznati te ističe da je sustavno educirao potencijalne korisnike kredita o tim rizicima, objavama u internom glasilo Hypo times te ukazuje na objave u medijima (dnevni novinama) o opasnosti kredita u CHF učinjene u drugoj polovici 2005. te u 2006. Osim toga, da se je o konkretnoj

valutnoj klauzuli pojedinačno pregovaralo (s obzirom da je korisnik kredita mogao odabrati sklapanje ugovora s valutnim klauzulama u EUR ili USD ili pak kunski kredit bez valutne klauzule), da tuženik nije postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja te da predmetna odredba ne uzrokuje očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

18. Tuženik je u podnesku od 18. rujna 2026. godine naveo da iznos koji stavlja u prijebaj iznosi 2.500,56 EUR u odnosu na utvrđene negativne razlike, na ime manje plaćenog po promjeni tečaja.

Stranke su si međusobno osporavale iznijeta pravna stajališta.

19. Tijekom dokaznog postupka pročitani su t obavijest o ustupu (list 6 spisa) obavijest o preuzimanu tražbine (list 7 spisa), Ugovor o ustupu tražbine (list 8 -13 spisa). Popis uplata za namirenje obveze po kreditu (list 15-17. spisa), Aneks ugovora o kreditu (list 18- 23. spisa), Ugovor o kreditu broj 216-30/2005 (list 23-36 spisa) promet po kreditu (list 32 spisa) Izvod po kreditu (list 33-56 spisa) sudsku praksu i različita tumačenja i biltene (list 110-594 spisa) zapisnik sa sjednice kreditnog odbora (list 627-639 spisa), saslušan je svjedok Damir Racher (list 887-888 spisa), provedeno je financijsko knjigovodstveno vještačenje (list 694-860 spisa).

20. Izjavu Ive Krhlenko Cvetko (list 596-499 spisa) sud nije posebno cijenio obzirom da je ista općenita i ne odnosi se na konkretan spor, a uostalom tužitelj se nije suglasio da se navedena pisana izjava koristi kao dokaz u ovom postupku.

21. Sud također nije proveo dokaz saslušanjem svjedoka Vanje Nekić Žitko iz razloga jer je sud predloženog svjedoka pozivao četiri puta, i svaki put se poziv vratio sa naznakom „nije podigao pošiljku) a tuženik nije predlagao niti dostavio neku drugu adresu, ili drugi način dostave poziva.

22. Nadalje sud nije proveo niti saslušanje javnog bilježnika, jer sud smatra da saslušanje javnog bilježnika nije nužno radi pravilnog utvrđenja stanja stvari.

23. Ocjenom izvedenih dokaza, kako svakog posebno, tako i svih dokaza zajedno, sukladno odredbi čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023, dalje u tekstu: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

24. Predmet spora jest utvrđenje ništetnosti valutne klauzule sadržane u Ugovoru o kreditu te povrat iznosa koje je tuženik primio u okviru otplate kredita primjenom ništetne valutne klauzule u CHF, koja tražbina povrata stečenog bez pravne osnove jest ustupljena od strane korisnika kredita tužitelju.

25. Među strankama je nesporno da je prednik tuženika s korisnikom kredita

Damirom Recherom sklopio Ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, kao i da je među njima sklopljen Dodatak Ugovoru o kreditu kojim je kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR te da je ta konverzija provedena sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

26. Sporno je da li je valutna klauzula iz Ugovora o kreditu ništetna, može li se tužitelj, kao pravna osoba cesionar, pozivati na pravna stajališta sudova izražena u kolektivnom potrošačkom sporu kojim je utvrđena ništetnost određenih ugovornih odredbi iz ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su sklapale određene banke, među kojima i tuženik, u određenom vremenskom razdoblju, jesu li potrošač i tuženik u cijelosti riješili međusobni odnos u pogledu valutne klauzule sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na način da u tom pogledu nemaju nikakvih međusobnih potraživanja ili je i nakon sklapanja tog Dodatka preostalo određeno restitucijsko potraživanje potrošača te, ako jest, u kojoj visini, kao i je li nastupila zastara utuženog potraživanja.

O ništetnosti valutne klauzule u CHF

27. Nije sporno da je pred ovim sudom, pod poslovnim brojem P-1401/12, vođen parnični postupak između tužitelja POTROŠAČA – Hrvatske udruge za zaštitu potrošača i tuženika Zagrebačke banke d.d., Privredne banke d.d., Erste & Steiermärkische bank d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Hypo Alpe-Adria Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d., Societe Generale – Splitska banka d.d. (ranije tvrtke HVB Splitska banka d.d. - pravni prednik tuženika) i Sberbank d.d. (ranije Volksbank d.d.), radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

28. Nije sporno da je presudom donesenom u navedenom postupku 4. srpnja 2013. utvrđeno, između ostalog, da je petotužena Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. (ranija tvrtka tuženika) u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora banka kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa je time tuženik u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 6. kolovoza 2007. postupao protivno odredbama čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03, a u razdoblju od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama čl. 96. i 97. ZZP-a/07 te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima (stavak V. izreke).

29. Nije sporno da je, u konačnici, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, dana 14. lipnja 2018. pod poslovnim brojem PŽ-6632/17-10, donio presudu kojom odbija žalbe svih tuženika i potvrđuje prvostupanjsku presudu, između ostalog, pod stavkom V. izreke kojim je utvrđeno da je petotužena Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. (ranija tvrtka tuženika) u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći ništetne i nepoštene ugovorne

odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, čime da je postupano protivno odredbama čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03, odnosno kasnije čl. 96. i 97. ZZP-a/07.

30. Naposljetku, nije sporno da su presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev 2221/18-11 od 3. rujna 2019., odbijene revizije I. – VII. tuženika i potvrđena drugostupanjska presuda, između ostalog, u navedenom dijelu kojim su odbijene njihove žalbe protiv prvostupanjske presude i ista potvrđena u stavku V. izreke

31. Prema odredbi čl. 52.a st. 1. ZPP-a, udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

32. Tako je i Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 41/2014., 110/2015., 14/2019., dalje u tekstu: ZZP/14), a prethodno i ZZP-om/07, predviđeno podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača protiv osobe čije je postupanje u suprotnosti s određenim odredbama tog zakona.

33. Takvom tužbom za zaštitu kolektivnih interesa može se, između ostalog, zahtijevati utvrđenje da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi (čl. 52.b st. 1. t. 1. ZPP-a).

34. Prema odredbi čl. 52.c ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete i isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 52.a st. 1. ZPP-a da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

35. Radi se o parnicama pokrenutim radi isplate novčanog iznosa kao posljedice povrede zaštićenih kolektivnih interesa i prava.

36. Iako tužitelj nije potrošač, isti je s potrošačem Damirom Recherom sklopio Ugovor o ustupu tražbine što ju je navedeni potrošač kao korisnik kredita stekao prema tuženiku temeljem potrošačkog Ugovora o kreditu.

37. Naime, Ugovorom o kreditu kojeg je Damir Recher kao korisnik kredita sklopio s tuženikom kao kreditorom, korisniku kredita je odobren kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 185.000,00 CHF prema srednjem tečaju tuženika na dan korištenja kredita u svrhu dovršetak kuće (čl. 2. Ugovora o kreditu), koji kredit se je

trebao otplatiti u mjesečnim anuitetima uz kamatu od 5,25 % dekrzivno godišnje u jednakim mjesečnim anuitetima.

38. Prema odredbi čl. 3. t. 1. ZZP-a/03, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu (ZZP/07 stupio je na snagu 7. kolovoza 2007., a predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 21. siječnja 2025.), potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, dok je, prema odredbi točke 2. istog članka, trgovac svaka osoba koja nudi ili sklapa pravne poslove, odnosno nastupa na tržištu u okviru svog zanimanja, ili svoje djelatnosti.

39. Ništa u Ugovoru o kreditu ne upućuje na to da je Damir Recher sklopio taj ugovor kako bi ostvarilo financiranje kupnje nekretnine koja bi mu trebala služiti obavljanju njegovog zanimanja, određene poslovne aktivnosti ili poduzetničke djelatnosti, a niti bi to proizlazilo iz bilo kojeg drugog dokaza iz predmetnog spisa. Štoviše, u Ugovoru o kreditu se izričito navodi da se radi o kreditu za dovršetak kuće stana, što potvrđuje i Damir Recher u svom iskazu, kada iskazuje da je stambeni kredit podigao za izgradnju nove kuće na mjestu stare, i to na adresi na kojoj ima prijavljeno prebivalište (Šestinski vijenac 62), slijedom čega se zaključuje da je Damir Recher kao potrošač sklopio Ugovor o kreditu s tuženikom kao kreditnom institucijom u čiji redovni predmet poslovanja ulazi odobravanje kredita, dakle, tuženik je u tom ugovoru imao ulogu trgovca.

40. Prema stajalištu ovog suda tvrdnje tuženika da se ne radi o potrošaču jer je korisnik kredita imao u to vrijeme i trgovačko društvo koje je imalo sjedište na navedenoj adresi nisu osnovane, budući da je svjedok izjavio da je predmetnu nekretninu koristio isključivo za stanovanje, a ne za potrebe trgovačkog društva. Sama činjenica da je na navedenoj adresi imao prijavljeno sjedište trgovačkog društva automatski ne znači da je na navedenoj adresi obavljao bilo kakvu djelatnost, niti to proizlazi iz dokumentacije koju je dostavio tuženik.

41. Uz to i sam tuženik smatra da se radilo o potrošaču, budući je sa istim zaključio Aneks Ugovora, priznajući mu pri tom sva prava iz Zakona o potrošačkom kreditiranju.

42. Predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 21. siječnja 2005., dakle, u razdoblju koje je obuhvaćeno izrekom presude iz navedenog pravomoćno okončanog potrošačkog spora i sadrži identične odredbu o valutnoj klauzuli (i o promjenjivoj redovnoj kamatnoj stopi) koja je navedenom presudom iz potrošačkog spora utvrđena ništetnom, iz razloga što se o istoj nije pojedinačno pregovaralo, uslijed čega potrošači nisu dobili sve informacije koje su im bile potrebne da shvate što navedena odredba podrazumijeva i koje rizike nosi, a što je dovelo do neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana zbog čega su te odredbe ocijenjene kao nepoštene.

43. Stoga se zauzeta pravna stajališta o ništetnosti navedenih odredbi iz potrošačkih ugovora o kreditu sklopanih u navedenom razdoblju između potrošača i, između ostalog, ovdje tuženika, odnose i na predmetni Ugovor o kreditu.

44. Točno je da je u kolektivnom potrošačkom sporu pružena (tek) apstraktna pravna zaštita, stoga je u pojedinačnim parnicama radi naknade štete ili isplate (stečenog bez pravne osnove) uslijed povrede potrošačkih prava i interesa tuženiku dopušteno dokazivati da je u konkretnom slučaju postupio sukladno ZZP-u/03, dakle, da je konkretna valutna klauzula u CHF bila razumljiva korisniku kredita, jer mu je prethodno tuženik dao sve informacije koje su mu bile potrebne da shvati što ta odredba podrazumijeva i koje rizike nosi te da se je o istoj pojedinačno pregovaralo.

45. Naime, prema odredbi čl. 81. st. 1. ZZP-a/03 ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

46. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca (čl. 81. st. 2. ZZP-a/03).

47. Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (čl. 81. st. 4 ZZPa/03).

48. Nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive (čl. 84. ZZPa/03).

49. Nepoštena ugovorna odredba je ništava (čl. 87. ZZP-a/03).

50. Stoga, kao što je to već pravomoćno utvrđeno u kolektivnom potrošačkom sporu, ugovorna odredba o ugovaranju obveze kredita u valuti CHF, s obvezom otplate u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju tuženika na dan plaćanja (čl. 4. st. 3. Ugovora o kreditu), jest jasna i lako uočljiva, ali je upitno je li u konkretnom slučaju za korisnika kredita bila razumljiva, u smislu je li on bio od strane tuženika potpuno informiran o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule u CHF (prema informacijama s kojima je tuženik tada mogao raspolagati) te je li navedena odredba bila predmet pojedinačnog pregovaranja.

51. Ako se utvrdi da korisniku kredita valutna klauzula u CHF nije bila razumljiva te da ta odredba nije bila predmet pojedinačnog pregovaranja, tada vrijedi utvrđenje iz pravomoćne presude donesene u kolektivnom potrošačkom sporu da takva odredba, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te da je zbog toga nepoštena i, posljedično, ništava.

52. S obzirom da o načelnoj ništetnosti valutne klauzule u predmetnom Ugovoru o kreditu već postoji pravomoćna odluka, tužitelj nije dužan podnositi tužbeni zahtjev za ponovno utvrđenje ništetnosti te odredbe, iako bi i za to imao pravnog interesa, s

obzirom da se u konkretnoj parnici mora utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke da se pravna stajališta iz presude donesene u kolektivnom sporu primjene i u ovoj parnici, dakle, da li je konkretna valutna klauzula bila predmetom pojedinačnog pregovaranja te je li korisniku kredita bila razumljiva.

53. U ovoj parnici nema mjesta preispitivanju ostalih pretpostavki ništetnosti nepoštenih ugovornih odredbi pa tako niti je li valutna klauzula u predmetnom Ugovoru o kreditu predstavlja predmet ugovora, što bi isključivalo ocjenu poštenosti, a time i ništetnosti, budući da je o tome već pravomoćno odlučeno. Uostalom, očigledno je da valutna klauzula koja određuje način otplate kredita ne može biti predmet tog ugovora. Predmet ugovora o kreditu jest naplatno pozajmljivanje novaca, dok je valuta otplate sporedni uglavak.

54. Svjedok Damir Recherć u svom iskazu navodi da mu je kredit trebao za gradnju nove kuće na mjestu stare, da je kredit kod prednika tuženika podigao u CHF-ima jer je to bila jedina opcija, jer nije bio kreditno sposoban za podići kredit u drugoj valuti, da je u banci pripremljen tekst ugovora i isti mu je dan na potpis, da je bilo „uzmi ili ostavi“, te da nije imao mogućnosti pregovarati o bilo kojoj odredbi pa tako niti o odredbi o valutnoj klauzuli, da ga službenici banke nisu upozorili da bi CHF bio rizična valuta. U odnosu na ugovor o konverziji svjedok navodi da ga je banka pozvala i ponudila sklapanje Ugovora o konverziji jer je to bila zakonska obveza.

55. Sud stoga iz iskaza Damira Rechera utvrđuje da mu prije sklapanja Ugovora o kreditu od strane zaposlenika tuženika nije dao informacije o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule konkretno u CHF.

56. Pojedinačno pregovaranje podrazumijeva da je korisnik kredita dobio sve relevantne obavijesti da bi mogao donijeti informiranu odluku o tome u kojoj valuti želi sklopiti ugovor o kreditu te da temeljem tih saznanja pregovara s bankom o uvjetima kredita, a u konkretnom slučaju korisnik kredita Damir Recher takve obavijesti nije dobio. Stoga bez obzira na to što mu je banka ponudila sklapanje ugovora o kreditu s valutnom klauzulom, s obzirom da mu istodobno nije ništa rekla o rizicima koje nosi valuta u CHF-ima, onda se ne može raditi o pojedinačnom pregovaranju.

57. Stoga se utvrđenja suda iz pravomoćne presude iz potrošačkog kolektivnog spora odnose i na konkretni slučaj, budući da valutna klauzula u CHF potrošaču nije bila razumljiva i o njoj se nije pojedinačno pregovaralo.

58. Budući da korisnik kredita Damir Recher nije dobio odgovarajuće informacije po pitanju parametara od kojih ovisi te od kojih se mijenja tečaj valute HRK u odnosu na tečaj valute CHF, da se o valutnoj klauzuli nije pojedinačno pregovaralo i da je ista uzrokovala očitu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, to je navedena odredba nepoštena i, posljedično, ništava.

59. Posljedica ništetnosti valutne klauzule jest bila u tome da je potrošač (korisnik kredita) Damir Recher imao prema tuženiku tražbinu povrata novčanog iznosa kojeg je tuženik stekao temeljem te ništetne odredbe, dakle, u okviru instituta

stjecanja bez pravne osnove, imao je pravo na povrat onog što je primjenom navedene odredbe platilo tuženiku, sve sukladno odredbi čl. 323. st. 1. u vezi čl. 324. st. 1. ZOO-a o pravnim posljedicama ništetnosti ugovora ili njegovih pojedinih odredbi te čl. 1111. st. 1. ZOO. o stjecanju bez pravne osnove.

O cesiji tražbina potrošača

61. Tražbine potrošača Damira Rechera povrata stečenog bez pravne osnove mogu biti predmetom ustupa, jer njihov prijenos nije zabranjen zakonom niti su one strogo osobne naravi niti se po svojoj naravi protive prenošenju na drugog (čl. 80. st. 1. ZOO-a).

62. Primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja (čl. 84. st. 1. ZOO-a).

63. Iz predmetnog Ugovora o ustupu tražbine proizlazi da je Damir Recher ustupio tužitelju novčanu tražbinu prema tuženiku po osnovi povrata preplaćenih iznosa po osnovi valute, kamata i svih plaćenih naknada nastalu temeljem ništetnih odredbi Ugovora o kreditu (čl. 1. i 2. Ugovora o ustupu tražbine).

64. Valja istaknuti da je tražbina dovoljno određena ako su u ugovoru jasno naznačeni vjerovnik, dužnik i pravni temelj iste, a ista je određiva ako ugovor sadrži dovoljno podataka temeljem kojih se ti elementi mogu odrediti (čl. 272. st. 1. ZOO-a).

65. U konkretnom slučaju Ugovor o ustupu tražbine sadrži podatke o vjerovniku, dužniku i pravnom temelju tražbine koja se ustupa, dok je samo utvrđivanje visine iste ostavljeno za kasnije, s obzirom da se taj iznos, ako je sporan, bez provođenja financijskog vještačenja ne može utvrditi.

66. Stoga je tražbina koja se ustupa jasno određena, a time je i sama činidba ugovora jasno određena pa nema mjesta zaključku o ništetnosti predmetnog Ugovora o ustupu tražbine zbog neodređenosti činidbe, u smislu odredbe čl. 269. i 270. st. 1. ZOO-a.

67. Potpuno je nevažno što tužitelj nema svojstvo potrošača, jedino je relevantno da je na njega prenesena tražbina potrošača nastala primjenom pravomoćno utvrđenih ništetnih ugovornih odredbi iz potrošačkih ugovora.

68. Ovo stoga, što se radi o prenosivoj imovinsko – pravnoj tražbini čiji se objektivni identitet prijenosom na drugog vjerovnika ne mijenja, dakle, promjenom osobe vjerovnika nije promijenjen identitet tražbine koja se ustupa, što je osobito vidljivo iz odredbe čl. 84. st. 1. ZOO-a prema kojoj primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja.

69. Novčane tražbine potrošača nisu strogo osobne tražbine, niti se njihova narav protivi ustupanju, a niti je prijenos istih zabranjen zakonom, dakle, iste su

prenosive, kao i većina novčanih tražbina, bez obzira na svojstvo njihova nositelja (tako i Sud EU, u presudama C-383/18 od 11. rujna 2019. i C-519/19 od 18. studenog 2020.).

70. Slijedom navedenog, tužitelj je aktivno legitimiran potraživati od tuženika ono što je isti primio od Damira Rechera u ispunjenju Ugovora o kreditu primjenom ništetne valutne klauzule u švicarskim francima, u okviru onoga što je i sam Tomislav Jelinčić mogao zahtijevati od tuženika.

O pravnim učincima Dodatka Ugovora o kreditu

71. Damir Recher je svoj odnos s tuženikom po pitanju valutne klauzule iz Ugovora o kreditu regulirao Dodatkom Ugovoru o kreditu od 20. siječnja 2016.

72. Tim Dodatkom se uvode promjene u načinu ispunjenja obveza iz Ugovora o kreditu sukladno odredbama ZIDZPK-a/15, konkretno njegovim odredbama čl. 19.c st. 1. t. 1., 2. i 3., tako što se otplata kreditnih obveza, umjesto uz valutnu klauzulu u CHF, veže uz valutnu klauzulu u EUR te se korisnik kredita obvezuje kredit vraćati prema srednjem tečaju banke tuženika za EUR na dan dospijeca odnosno plaćanja, tako što se umjesto ugovorene kamatne stope iz Ugovora o kreditu, primjenjuje kamatna stopa koju banka primjenjuje na kredite s valutnom klauzulom vezanom za valutu EUR te tako što se otplatni plan koji je izrađen prema odredbama Ugovora o kreditu zamjenjuje novim otplatnim planom izrađenim prema odredbama ZIDZPK-a/15.

73. Dodatkom Ugovoru o kreditu utvrđeno je da na dan 30. rujna 2015., nakon provedene konverzije, korisnik kredita duguje tuženiku temeljem Ugovora o kreditu neotplaćenu glavnicu u iznosu od 34.573,25 EUR (čl. 2. st. 2. Dodatka).

74. Nadalje, utvrđeno je da preplata u smislu ZIDZPK-a/15, na dan 30. rujna 2015. iznosi 40.39,62 HRK te će se ista iskoristiti za namirenje budućih anuiteta, a najviše do 50% anuiteta, sve dok se u potpunosti ne iskoristi (čl. 2. st. 3. i 4. Dodatka Ugovoru o kreditu).

75. Kao što je već navedeno, među strankama nije sporno da je Dodatak Ugovoru o kreditu sklopljen sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

76. Valja naglasiti da je ZIDZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene posebno u razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF, i to stoga što je na domaćem tržištu s vremenom izrazito jačao tečaj CHF, rasle su ugovorene promjenjive kamatne stope što je potrošače, u ispunjavanju kreditnih obveza, dovelo u izrazito težak položaj. Stoga je ZIDZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati otplatu kreditnih zaduženja u iznosu i pod uvjetima koji potrošače kao dužnike ne dovode u neravnotežan i dužnički ovisan položaj u odnosu na kreditora kao

vjerovnika, vodeći se načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti EUR. Taj zakon u tom smislu predstavlja snažnu, izvanrednu, jednokratnu, retroaktivnu i vremenski ograničenu zakonodavnu intervenciju u području potrošačkog kreditiranja. Pritom valja spomenuti da problem kredita vezanih za CHF nije svojstven samo Republici Hrvatskoj, već se pojavio i u drugim državama srednje i jugoistočne Europe, radi čega su zakonodavci i u tim zemljama posegnuli za zakonskim rješavanjem problema, a ta se rješenja razlikuju od države do države jer nema jedinstvenog pristupa rješavanju istog problema u državama članicama Europske unije (tako je do zakonskih intervencija unutar EU došlo u Mađarskoj i Poljskoj, ali na sadržajno drugačiji način nego u RH).

77. Potonju je okolnost, među ostalim, imao na umu i Ustavni sud Republike Hrvatske u postupku ocjenjivanja suglasnosti s Ustavom RH ZIDZPK/15 (UI/3685/2015) u kojem je odlukom od 4. travnja 2017. ocijenio spomenuti Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske i nije prihvatio prijedlog većeg broja predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona s Ustavom. Ocjenjujući u opisanim okolnostima da ZIDZPK/15 zadovoljava kriterije formalne i materijalne ustavnosti, Ustavni je sud posebno naglasio da ZIDZPK/15 ima legitiman cilj, jer se njime povećava socijalna zaštita, sprječava se nastavljanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i produbljivanja dužničke krize, pri čemu je predmetna mjera u vidu konverzije ocijenjena razmjernom legitimnom cilju koji se želio postići zato što su propisane mjere bile prikladne i nužne, a nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, s jedne strane, dok, s druge, njome nije nametnut ni prekomjeran teret kreditnim institucijama kao adresatima.

78. Neovisno o tome što se Direktiva 93/13/EEZ u konkretnom slučaju ne primjenjuje (tako i Rev-2245/2017-2 od 20. ožujka 2018.), zbog potrebe tumačenja nacionalnog prava u duhu prava EU, valja primijetiti da Direktiva ni inače ne sadrži posebne odredbe koje bi se odnosile na zaštitu potrošača pri ostvarivanju prava na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, već se restitucijski zahtjevi, dakle, zahtjevi za povrat neosnovano plaćenih iznosa, ostvaruju isključivo na temelju nacionalnog prava, odnosno prema nacionalnom materijalnom i procesnom pravu sukladno načelu procesne autonomije. Pritom dostignuti standardi zaštite prava potrošača zbog nepoštenosti ugovornih odredbi u praksi europskih sudova zahtijevaju ostvarenje mogućnosti uspostavljanja stvarne ravnoteže u pravima i obvezama potrošača, s jedne, i trgovca, s druge strane.

79. Relevantne odredbe ZIDZPK/15, kojima je uređeno načelo konverzije i način izračuna konverzije kredita, su odredbe čl. 19.b (načelo konverzije kredita) i 19.c (način izračuna konverzije kredita).

80. Prema odredbi čl. 19.b ZIDZPK-a/15 konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u

kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

81. Nadalje, prema odredbi čl. 19.c st. 1. ZIDZPK-a/15 konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

- 1) na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,
- 2) umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,
- 3) početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospijeca glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,
- 4) iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju

osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

- ako iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća potrošaču od strane vjerovnika u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane potrošača, s time da se iznos preplate iz ove točke preračunava u kune po tečaju na dan 30. rujna 2015. i na njega vjerovnik nije dužan obračunati kamatu niti tečajnu razliku, već njih snosi potrošač,

6) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri vjerovniku od strane potrošača sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane potrošača,

7) iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka namiruje se sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača,

8) učinak konverzije utvrdi kao razlika:

- stanja neotplaćene glavnice u CHF i valutnoj klauzuli u CHF evidentirane u poslovnim knjigama vjerovnika na dan 30. rujna 2015. izračunata u EUR i u

kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na dan 30. rujna 2015., a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se ograničenje tečaja iz članka 11.d ovoga Zakona odnosi na obroke odnosno anuitete u CHF i valutnoj klauzuli u CHF koji dospijevaju do isteka roka ograničenja iz članka 11.d tog Zakona i

- iznosa neotplaćene glavnice iz točke 7. predmetnog stavka.

82. Iz navedenih odredbi proizlazi da je cilj ZIDZPK/15 bio korisnike kredita koji su ugovor sklopili uz valutnu klauzulu u CHF dovesti u isti položaj kao da su ugovor o kreditu sklopili uz valutnu klauzulu u EUR.

83. Sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva (čl. 2. ZOOa).

84. Iz navedenih odredbi ZIDZPK/15 i Dodatka ugovoru sklopljenog sukladno tim odredbama, proizlazi da banka i korisnik kredita, upravo polazeći od ništetnosti ugovornih odredbe o valutnoj klauzuli, dodatkom ugovoru uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR), time da se razlika između uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, s kojom se, ovisno o okolnostima slučaja, postupa sukladno odredbi čl. 19.c st. ZIDZPK/15.

85. Upostupku nije sporno da je Dodatak ugovoru o kreditu sklopljen sukladno odredbama ZID ZPK/15, koji zakon je izričito i detaljno uredio način konverzije i koji u tom dijelu predstavlja prisilan propis. U takvoj situaciji odredbe glave II. ZZP/14, koje uređuju pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima, ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku, jer to priječi odredba čl. 49. st. 5. ZZP/14. Tako se u konkretnom slučaju ne primjenjuje ni odredba čl. 49. st. 1. ZZP/14 prema kojoj se nepoštenom smatra ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

86. Slijedom iznesenog, polazeći od činjenice da je Dodatak ugovoru o kreditu sklopljen na temelju prisilnog propisa koji je uspješno prošao test ocjenjivanja ustavnosti u ustavnosudskom postupku, valja zaključiti da njegove odredbe obvezuju stranke jer nemaju elemenata koji bi im davali obilježje nepoštenosti i imali za posljedicu njihovu ništetnost. Sklapanjem Dodatka ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, kojim su stranke iznova, i to počevši od dana sklapanja ugovora o kreditu, uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne

stope, stranke su se prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi, i to u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c ZIDZPK/15. To stoga što zamjena nepoštenih ugovornih odredaba dispozitivnim zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca.

87. Pri ovakvoj ocjeni sud ima na umu ustaljeno stajalište Suda EU prema kojem se u odnosu na poduzetnike poput banaka u istim ili srodnim pravnim odnosima kao predmetnom, potrošač nalazi u slabijem položaju (tako i u odluci broj C-26/13 od 30. travnja 2014.), kao i da je ZIDZPK/15 imao primarni cilj zaštitu potrošača CHF kredita kao slabije ugovorne strane, a ostvarenje tog cilja imalo je veći značaj od pravne sigurnosti druge strane (tako i Ustavni sud, U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017., točka 30.). Međutim, ZIDZPK/15 je u odredbama članaka 19.d. i 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još i prije sklapanja ugovora o konverziji proučiti njegove odredbe. Štoviše, još prije donošenja ZIDZPK/15, Vlada Republike Hrvatske je u obrazloženju Konačnog prijedloga tog Zakona (P.Z./899 od 10. rujna 2015.) istakla, među ostalim, da ZIDZPK/15 predstavlja izvanrednu i jednokratnu zakonodavnu intervenciju koja je temelj za "trajno rješenje problema u CHF."

88. Tako je ZIDZPK/15 u čl. 19.d strogim pravilima nametnuo tuženiku kao vjerovniku i trgovcu, brojne obveze prije dostave ponude sklapanja ugovora o konverziji potrošaču, i to: za potrebe provjere izračuna konverzije, izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled svih elemenata izračuna, i učiniti ga dostupnim svakom pojedinom potrošaču preko svojih mrežnih stranica kojem će potrošač pristupiti preko svog osobnog identifikacijskog broja, zatim omogućiti potrošaču pristup povijesnom pregledu: općih kretanja kreditiranja, odluka o kamatnim stopama, dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Ujedno je tuženik kao vjerovnik i trgovac imao obvezu i prije objave spomenutog kalkulatora na mrežnoj stranici pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izvršen u skladu s načinom izračuna propisanim čl. 19.c ZIDZPK/15 te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ZIDZPK/15.

89. Pored ovih obveza, vjerovniku je, u skladu s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15, također nametnuta i obveza dostave izračuna konverzije kredita u roku od 45 dana od stupanja na snagu Zakona zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu, kao i pregleda stanja svih pojedinačnih vrsta tražbina, nadalje i pregled stanja svih pojedinačnih tražbina od potrošača pri čemu izračun konverzije mora sadržavati jasan pregled svih promjena i iz kojega mora biti razumljivo na koji je način utvrđen iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR iz čl. 19.c st. 1. t. 7. ZIDZPK-a/15, iznos preplate iz čl. 19.c. st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 ako

je ona utvrđena, odnosno manje plaćeni iznos iz čl. 19.c. st. 1. t. 6. ZIDZPK-a/15 ako je on utvrđen.

90. S druge strane, odredba čl. 19.e st. 5., 7., 8. i 9. ZIDZPK-a/15 propisuje obveze potrošača u slučaju prihvata konverzije (obavijestiti vjerovnika o prijemu u roku od 30 dana), zatim u stavku 5. da učinak konverzije snosi vjerovnik na način da se u poslovnim knjigama vjerovnika konverzija iskazuje kao usklađenje tražbine zbog promjene tečajeva, odnosno rashod temeljem povrata preplate, kao i da razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. ZIDZPK-a/15, iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova iz čl. 19.c. st. 1. t. 4. ZIDZPK-a/15, iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 snosi potrošač. Osim toga, st. 8. čl. 19.e ZIDZPK/15 propisana je i sudbina odobrenih pogodnosti (padaju na teret potrošača), dok je u st. 9. propisano ako potrošač prihvati izračun konverzije kredita, vjerovnik neće tražiti dodatne instrumente plaćanja, u odnosu na ugovorene, niti postavljati dodatne uvjete potrošaču kojima se bi se derogirala njegova druga prava.

91. U ovakvim okolnostima valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača, budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača, jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvatanja konverzije (za razliku primjerice od mađarskog zakonodavnog rješenja koji tu slobodu potrošaču nije ostavio). S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

92. Naime, učinak konverzije prema ZIDZPK/15 djeluje unatrag što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak, jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe (tako i Sud EU u presudi C- 308/156 LGU, točka 62.), i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje.

93. Na taj je način zaključenjem Dodatka ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZIDZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZIDZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. tog zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. t. 4. tog zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1.

t. 5. tog zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c u vezi s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15 bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

94. Potrošač, koji je sklopio dodatak ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, nakon sklapanja dodatka ugovoru, po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i promjeni kamatne stope više nema pravo na povrat više plaćenih iznosa, osim onih iznosa koji nisu bili predmet obračuna konverzije kredita u smislu čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15. Zatezne kamate od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih anuiteta pa do dana konverzije nisu obuhvaćene obračunom konverzije uređenim posebnim propisom, kako to proizlazi iz ranije navedenih odredbi. Stoga, potrošač ima pravo na isplatu pripadajućih zateznih kamata na više plaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog više plaćenog pojedinačnog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015.

O visini tužbenog zahtjeva, preinaci tužbe i zastari

95. Iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka Petre Blašković (Centra za financijska vještačenja d.o.o.) proizlazi da pod pretpostavkom da se tijekom otplate kredita vezanog uz valutu CHF u razdoblju otplate do dana izračuna konverzije kredita nije mogao mijenjati tečaj: ukupan iznos preplate, uzevši u obzir rast anuiteta zbog rasta tečaja u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan isplate kredita, u razdoblju otplate kredita do dana izračuna konverzije kredita iznose 16.728,94 EUR, dok ukupan iznos koji je tužitelj manje platio posljedično na pad tečaja u odnosu na tečaj koji je vrijedio prilikom isplate kredita ukupno iznosi 2.500,56 EUR, Slijedom navedenog, sveukupan iznos koji je više plaćen (zbroj više i manje plaćenog) za vrijeme otplate kredita do dana izračuna konverzije kredita slijedom promjene tečaja na više i niže u odnosu na tečaj koji je vrijedio prilikom isplate kredita, iznosi 14.228,38 EUR. Zatezne kamate na preplaćene mjesečne iznose, po osnovu promjene tečaja za otplatu iznad tečaja koji je vrijedio na dan isplate kredita, obračunate do dana izračuna konverzije kredita (30.09.2015.g.) iznose 4.926,21 EUR. Izračunom konverzije je utvrđena glavnica u iznosu 48.599,89 EUR, što je preračunato iznosilo 371.246,39 kn. Pod pretpostavkom da se tužitelju za vrijeme otplate kredita u CHF nije mogao mijenjati tečaj u odnosu na početni tečaj preostala nedospjela glavnica tužitelja prema stvarnom otplatnom planu na dan izračuna konverzije bi bila manja za 3.778,32 EUR. Tuženik je prilikom izračuna konverzije otpisao glavnica u iznosu 16.072,26 EUR, te je stoga iznos otpisa priznat u konverziji veći od razlike u iznosu glavnice da je primijenjen početni tečaj CHF za 12.293,94 EUR. Prilikom obračuna konverzije tuženik je uzeo u obzir sve uplate tužitelja te je postupao u skladu s Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju čl.19. c. Aneksom uz Ugovor kojim je provedena konverzija utvrđena je preplata tužitelja na dan 30.09.2015. g. u iznosu 5.306,39 EUR. Vještak napominje da utvrđenja ovog nalaza, iznosi ukupno iskazane preplate, u ovom nalazu, za vrijeme otplate kredita u CHF, kao i iznosi utvrđene preostale glavnice za otplatu kredita u EUR kojim je po konverziji utvrđena preplata u uplatama polaze od istih stvarnih uplata tužitelja za podmirenje obveze za anuitete u CHF uplatama u kn, ali su različite pretpostavke tužitelja i tuženika, što predstavlja pravno pitanje u koje vještak

ne ulazi. Zatezne kamate, na pojedinačne iznose preplate priznate u konverziji, obračunate do dana izvršene konverzije kredita (30.09.2015.g.) iznose 974,26 EUR.

Niti jedna od stranaka nije imala prigovora na matematički izračun vještaka.

96. Tuženik je prigovarao samom zadatku vještačenja, jer da je takvim zadatkom kredit s valutnom klauzulom u CHF pretvoren u kunski kredit, što da ne odgovara stvarnom stanju, ali vještak je u cijelosti postupio po zadatku suda, slijedom čega u tom dijelu nije bilo mjesta dopuni nalaza.

97. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka, jer su izrađeni sukladno pravilima konkretne znanosti i struke te su logični i objektivno provjerljivi.

98. Tužitelj je uskladio tužbeni zahtjev s izračunima financijskog vještaka te izjavio da potražuje isplatu iznosa od 25.433,47 EUR, i to s osnova razlike anuiteta do provedene konverzije u iznosu od 16.728,94 EUR, 3.778,82 EUR s osnove razlike u iznosu preostale glavnice na dan konverzije 30. rujna 2015. te 4.926,21 EUR s osnova zatezne kamate na preplaćene iznose do dana konverzije.

99. Dakle, tužitelj u ovom postupku potražuje isplatu zateznih kamata obračunatih na svaki mjesečni iznos preplate po ništetnoj valutnoj klauzuli, u apsolutnom iznosu, kojeg je izračunao vještak za razdoblje od dana plaćanja tih iznosa do dana nastupanja učinaka konverzije, 30. rujna 2015., bez da izvršio umanj enje za iznos preplate koji je korisniku kredita priznat Dodatkom Ugovoru o kreditu.

100. Napominje se da bi se eventualno potraživanje tužitelja po osnovi povrata iznosa koji su više plaćeni primjenom ništetne valutne klauzule trebalo umanjiti za iznos preplate koji je utvrđen Dodatkom Ugovoru o konverziji i za koji je umanjena preostala glavnica po kreditu.

101. Međutim, kako tužitelj nema tražbinu po osnovi povrata više plaćenog temeljem ništetne valutne klauzule, budući da je ista u tom dijelu prestala voljom korisnika kredita Damira TRechera i tuženika, sklapanjem Dodatka Ugovora o kreditu (čl. 160. ZOOa), to nema osnove niti za njeno umanj enje.

102. U odnosu a podneska od 17. travnja 2026. kojim je tužitelj konačno specificirao tužbeni zahtjev tuženik je istaknuo da se radi o preinaci, kojoj da se protivi te ističe prigovor zastare.

Nema govora o nastupanju zastare.

103. Ovo stoga, što tražbina povrata stečenog bez pravne osnove (a u ovoj parnici se radi o tražbini povrata onog što je stečeno temeljem nepostojeće, ništetne pravne osnove) zastarijeva protekom općeg zastarnog roka od 5 godina koji načelno počinje teći prvog dana nakon dana kada je stjecatelj nešto stekao (čl. 215. st. 1. i čl. 225. ZOO-a).

104. Međutim, unatoč tome zastara tražbine povrata stečenog bez pravne osnove u konkretnom slučaju ne počinje teći od dana stjecanja.

105. Naime, prema pravnom shvaćanju kojeg je Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo u zauzeo na sjednici Građanskog odjela održanoj 30. siječnja 2020., kojeg prihvaća i ovaj sud, zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO-a kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

106. S obzirom da je presuda ovog suda, P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim se utvrđuje ništetnost valutne klauzule, postala pravomoćna 14. lipnja 2018., to je zastara tražbine povrata onog što je plaćeno temeljem te ništetne odredbe počela teći 14. lipnja 2018., a kako je tužba u ovom predmetu podnesena 12. lipnja 2023., to proizlazi da zastara nije nastupila (nije protekao petogodišnji zastarni rok koji se primjenjuje na restitucijske zahtjeve – zastara bi nastupila 15. lipnja 2023.).

107. Dakle, u konkretnom predmetu primijenjeno je, po pitanju zastare, pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 30. siječnja 2020., a ne ranije pravno shvaćanje koje je zauzeto u revizijskoj presudi VSRH-a, Rev 2245/17 od 20. ožujka 2018., prema kojem se zastara prekida podnošenjem tužbe u kolektivnom potrošačkom sporu i počinje ponovno teći od pravomoćnosti odluke donesene u tom sporu.

108. Nadalje, iako je tužbeni zahtjev određen u ovom postupku tek podneskom od 20. svibnja 2026., da je do prekida zastare došlo već podnošenjem tužbe.

109. Ovo stoga, što je tužitelj u ovom postupku najprije podnio stupnjevit tužbu, u smislu odredbe čl. 186.b st. 3. ZPP-a, budući da bez podataka koje mu tuženik nije htio dati, a koje mu je prema sadržaju građanskopravnog odnosa iz Ugovora o kreditu bio dužan dati, s obzirom da je korisnik kredita na tužitelja prenio tražbine koje je imao prema tuženiku po osnovi ništetnih ugovornih odredbi, kao i bez provođenja financijskog vještačenja temeljem tih podataka, tužitelj nije mogao odrediti novčani iznos čiju isplatu potražuje po osnovi ništetne valutne klauzule. Tek nakon što je financijski vještak pribavio od tuženika potrebne podatke i izračunao iznos navedene preplate, tužitelj je mogao određeno postaviti tužbeni zahtjev, što je inače obveza svakog tužitelja od samog podnošenja tužbe, u smislu odredbe čl. 186. st. 1. ZPP-a, samo što se kod stupnjevite tužbe taj trenutak odgađa do dostave potrebnih podataka i/ili provedbe odgovarajućeg vještačenja. Određenjem novčanog iznosa čiju isplatu potražuje u ovom postupku tužitelj nije preinačio tužbu, već je postupio sukladno svojoj obvezi iz čl. 186. st. 1. ZPP-a te odredio tužbeni zahtjev u pogledu glavne stvari.

110. Budući da podneskom od 20. svibnja 2026. tužba nije preinačena, nije bilo mjesta niti da sud odlučuje o njenoj dopuštenosti, pri čemu se naglašava da kada bi se i radilo o preinaci tužbe (o čemu se ovdje ne radi), da bi se radilo o nepravoj preinaci, u smislu odredbe čl. 191. st. 2. ZPP-a, kojoj se tuženik ne može protiviti te da se u tom

slučaju zastara prekida već podnošenjem prvotne tužbe (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske, na sjednici Građanskog odjela od 27. svibnja 2024. – pravno shvaćanje SuIV-123/2024-5, točka 2.).

Odluka o tužbenom zahtjevu

111. S obzirom da tužitelju pripada isključivo naknada koristi stečene bez prave osnove u vidu zateznih kamata na iznose koje je više platio temeljem primjene ništetne valutne klauzule, od dana njihova plaćanja do dana nastupanja učinaka konverzije, 30. rujna 2015., koje iznose 4.926,21 EUR, a koje je tužitelj utužio u apsolutnom iznosu budući da je to jedini dio koji se tiče ništetne valutne klauzule koji nije uređen Dodatkom Ugovoru o kreditu i kojeg potraživanja se potrošač nije prešutno odrekao, dakle, u pogledu kojeg ne postoji sporazum stranaka o njegovom prestanku, to je tužbeni zahtjev valjalo prihvatiti u odnosu na isplatu tog iznosa.

112. Kako je već obrazloženo, tužitelju pripadaju samo zatezne kamate na razliku više plaćenih anuiteta pa je odlučujući u granicama tužbenog zahtjeva sukladno odredbi čl. 2. ZPP-a, tužbeni zahtjev osnovan za iznos od 4.926,21 EUR.

113. Tužitelj potražuje i zatezne kamate na taj iznos od 30. rujna 2015. Ovdje se radi o tražbini obračunatih zateznih kamata na koje se potražuju daljnje zatezne kamate. Odredbom čl. 31. st. 2. ZOO-a propisano je da na iznos neisplaćenih kamata mogu se zahtijevati zatezne kamate samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu. Tužitelj je podnio tužbu u ovom predmetu 12. lipnja 2023. pa zatezne kamate na iznos obračunatih zateznih kamata teku od tog dana. Stopa zatezne kamate određena je u skladu s odredbom čl. 29. st. 2. ZOO-a za ostale odnose s obzirom na to da tražbina ne proizlazi iz trgovačkog ugovora, već je predmetni ugovor o kreditu potrošački ugovor.

114. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev je neosnovan u dijelu kojim tužitelj zahtijeva isplatu razlika plaćenih pojedinih anuiteta sa zateznom kamatom od 30. rujna do isplate.

Odluka o procesnopravnom prigovoru radi prebijanja

115. Tuženik je u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor radi prebijanja tražbine koju da ima prema tužitelju po osnovi manje plaćenih anuiteta, u onim mjesecima kada je tečaj za valutu CHF bio niži od početnog (tzv. negativne tečajne razlike), a koju tražbinu je specificirao nakon provedenog financijskog vještačenja na iznos od 2500,56 EUR.

116. Tražbina po osnovi negativnih tečajnih razlika jest, u suštini, tražbina ispunjenja Ugovora o kreditu plaćanjem razlike do punog iznosa anuiteta primjenom tečaja koji je vrijedio na dan isplate kredita, budući da je valutna klauzula u CHF ocijenjena ništetnom pa se Ugovor o kreditu promatra kao kunski kredit.

117. Prema shvaćanju ovog suda, tražbina tuženika koja je istaknuta radi prebijanja po osnovi plaćanja razlike do punog iznosa anuiteta ne postoji, kao što ne postoji niti tražbina tužitelja za povrat iznosa koji su plaćeni preko iznosa punog anuiteta ako se za cijelo razdoblje otplate primijeni tečaj za CHF koji je vrijedio u trenutku isplate kredita korisniku.

118. Ovo stoga, što su se sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu stranke prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi, i to u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c ZIDZPK/15.

119. Jedino što nije bilo predmetom obračuna u konverziji su zatezne kamate koje pripadaju potrošaču na više plaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog više plaćenog pojedinačnog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015., dok su ostala međusobna potraživanja po osnovi ništetne valutne klauzule, koja su i postojala do sklapanja Dodatka Ugovoru o kreditu, sklapanjem tog dodatka, suglasnošću volja stranka, u smislu odredbe čl. 160. st. 1. ZOO-a, prestala.

120. Stoga je valjalo utvrditi da ne postoji tražbina tuženika, istaknuta radi prebijanja, u iznosu od 2500,56 EUR.

Odluka o troškovima parničnog postupka

121. Tužitelj je uspio u parnici s iznosom od 4.926,21 EUR, a tuženik s iznosom od 20.507,266 EUR pa je tužiteljev uspjeh 19,37%, a tuženikov uspjeh 80,63%. Tuženiku sukladno odredbi čl. 154. st. 2. ZPP-a pripada naknada troškova postupka u omjeru od 61,26% (80,63-19,37%). Tuženiku su priznati samo oni troškovi koji su bili potrebni radi vođenja parnice i odmjereni su prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 138/23 – dalje: Tarifa) sukladno odredbi čl. 155. ZPP-a.

122. Prema Tbr. 52. t. 4. Tarife sud primjenjuje tarifu koja je na snazi u trenutku donošenja odluke.

123. O troškovima postupka odlučeno je u granicama postavljenog zahtjeva, kojim granicama je sud vezan sukladno čl. 2. ZPP-a, sve prema vrijednosti predmeta spora od 25.433,47 EUR.

124. Tuženiku su priznati troškovi sastava odgovora na tužbu u iznosu od 500,00 EUR prema Tbr. 8. t. 1. Tarife, podneska od 28. prosinca 2023. i 18. rujna 2026. u iznosu od po 500,00 EUR, svaki (Tbr.8.1. Tarife), trošak podneska od 11. lipnja 2026. u iznosu od 50,00 EUR (Tbr.8.4. Tarife), trošak zastupanja na ročištima dana a 3. listopada 2024., 1. srpnja 2025., 7. listopada 2025. i 28. rujna 2026. u iznosu od po 500,00 EUR-a, svako (Tbr.9.1. Tarife), trošak pristupa na ročišta dana 7. veljače 2025. i 26. svibnja 2025. u iznosu od po 125,00 EUR (Tbr.9.5. Tarife), budući su navedena ročišta odgođena prije raspravljanja o glavnoj stvari, dakle ukupno priznati

trošak tuženika iznosi 3.800,00 što uvećano za pdv po stopi od 25% ukupno iznosi 4.750,00 EUR a obzirom na njegov uspjeh u sporu od 61,26%, tuženiku je dosuđen iznos od 2.909,85 EUR, stoga je odlučeno kao u točki V izreke.

125. Obzirom na vrijednost predmeta spora tuženiku nisu priznati prekomjerno zatraženi troškovi za svaku pojedinačnu radnju u ukupnom iznosu od 6.562,50 EUR, stoga je odlučeno kao u točki VI izreke.

126. Tužitelj je u cijelosti odbijen sa zahtjevom za naknadom parničnog troška kao u točki IV izreke.

Dokument je elektronički potpisan:
 MARIJA KRAJNOVIĆ
 Vrijeme potpisivanja:
 28-10-2026
 14:32:55

U Zagrebu 28. listopada 2026.

DN:
 C=HR
 CN=MARIJA KRAJNOVIĆ
 2.5.4.97=#130D48523337333838313838373732
 L=ZAGREB
 S=KRAJNOVIĆ
 G=MARIJA
 CN=MARIJA KRAJNOVIĆ

Sutkinja:
 Marija Krajnović

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana kada se smatra da je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 15 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), koja se podnosi putem informacijskog sustava e-Komunikacija ovog suda.

Broj zapisa: **9-3088f-53aa2**

Kontrolni broj: **0da80-0643e-ccc68**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=MARIJA KRAJNOVIĆ, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.